

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. XXX. Incipit loqui de fundatione S. Iosephi & S. Annæ in ciuitate Burgensis. Primum Missæ sacrificium oblatum die 19. Aprilis, Dominica in Albis, anno M.D.LXXXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

appellimus: vbi Moniales nostrae in metu & anxietate versabatur, quod tam diu in via moraremur. quod enim via perdifficilis esset, satis animi sollicitus. Illae vero benigne & perhumaniter nos exceperunt: nunquam mihi Dominus laborem aliquem ac pressuram imputavit, quin eum statim consolatione rependar. Octiduo eoque amplius huiusmodi. Haec autem fundatio adeo sine villo proisus labore peracta est, ut is quem iam retuli, nihili faciendus sit. quia reuera nullius est momenti. Equidem valde contenta inde redij, quod opidum id mihi videretur huiusmodi, ut, quae Dei misericordia est, sperem fore, ut magnum nomini eius inde sequatur obsequium, quod conuentus huiusmodi sit erectus: ut iam re ipsa id satis apparet. Sit ille in aeternis benedictus & glorificatus. Amen.

CAPVT XXX.

DE FUNDATIONE CONVENTVS S. IOSEPHI A S. AN-
 TOINIA IN CIVITATE BURGENSE. Primum in eo sacrum celebratum est, die 19. Aprilis
 Dominica in Albis, anno M.D.LXXXII.

Am sexennium & amplius effluerat, ex quo quidam e Societate huiusmodi, vixi cum primis religiosi, senio, litteris & spiritu commendabiles, mihi dixerunt, non medio critere ad Domini gloriam & obsequium huiusmodi, si quoddam sacri huius Ordinis cœnobium in civitate Burgensi erigeretur. Aliquot adhuc quoque depromebant rationes, quae ad hoc ipsum desiderandum non parum impellebant. Verum, quod & Ordo ipse diversimodè exagitatus, & ipsa alijs fundationibus distenta fuisset, commodam rei huius perficiendae occasionem non habueram.

Itaque cum anno octogesimo Vallisoleti agerem, fortè fortuna huiusmodi Archiepiscopus Burgensis, tunc recenter ad hunc Archiepiscopatum electus (antea namque Canariensis Episcopus fuerat, & illuc petransijt. Vnde Aluarum Mendosum Palentinum Praesulem quem iam sapius dixi, plurimum huic Ordini favere: ipse namque huiusmodi fuit, qui cœnobium S. Iosephi Abulense admiserat, cum illic Archiepiscopum ageret, quin etiam magna exinde semper nullo non loco nobis beneficia contulit, negotiaque Ordinis huius non secus curavit quam propria, atque ea in primis, quae particulatim eum rogo ut curaret) rogavi, ut ab hoc ad Burgis conuentum constitutam facultatem mihi deponeret. Qui id se quam libentissime facturum respondit. Quod enim singulare Domino in hisce mortalijs obsequium praestari arbitretur, hinc illi maximè est votum, si quando aliquod alibi erigitur. Noluit autem Archiepisco-

*Burgensis
 fundatio
 describitur.*

S.
There.

Oper

pus nouus Vallisolerum intrare, sed in S. Hieronymi conuentu
eam est diuersatus: quo eum loco Palentinus Praesul quam bunc
simè inuifit, cum eoque prandit, & quoddam ei cingulum dedit
nescio quam, cerimoniam circa eum exercuit, quam ab Episcopo
manu prouenire oportebat. Hic ergo facultatem ab illo inuenit
in vrbe Burgenfi fundandi petijt: quam ipse quam libentissime con
giturum se spondit, quoniam etiam tum, cum in Cambray
ret, desiderarat & petierat, ut ibidem aliquod Ordinis huius
biura fundaretur: quod probè sibi constaret, quanto pete
lis Domino seruiretur: quod ex ea esset vrbe oriandus in qua
dam eorum fundatum erat, praeterea eram ego ei familiaris
nota. Quamobrem me Episcopus securam esse iussit, ut se de
cultate impetranda neutiquam dubitarem edixit; eo quod Ar
piscopo id quam gratissimum fuisset, Et quia Concilio Tridentino
non iubetur, ut facultas huiusmodi scripro tradatur, sed satis se
narium assensum in his praebere, hinc facultas ea ut data con
poterat haberi.

Iam supra in Palentinæ foundationis narratione dixi, quā
lo tempore magnam in incipia sentirem à fundando alienationem
repugnantiam, quod quam pessimè valuissem, ut omnes me de
turam crederent, ac ne tum quidem planè confirmata essem
dine: tamen me hæc ipsa adeo deijcere & pusillanimitatem reddere
soleant, cum, quæ agenda sunt, ad Dei honorem & cultum
video: unde, quænam tantæ pusillanimitatis & ignauitatis, quæ
tunc habebam, causa fuerit, nequaquam intelligo. Si diuina
ortam, quod parua mihi ad illam fundationem peragendam
terent subsidia, alijs certè in fundationibus habueram minora
circa cum illius viderentur, & quæ inde secuta sunt, à diabolo
profectam fuisse mihi persuadeo. Ut plurimum enim sic habere
contigisse video; scilicet, quoties in aliqua fundatione aliquis
subeundus est labor (quod me Dominus adeo miseram & impo
tem esse cognoscat) ipsum mihi tum verbis, tum operibus,
semper addere. Cogitavi ergo (quia in quibusdam fundationibus
quibus nullum me subire laborem oportuit, Maiestas illius
significat) ita in illa factum esse, nam quod sciret, quidnam in
deberemus, iam inde à principio corroborare me & animare
(sit ipse pro omnibus laudatus,) quemadmodum iam ante in Pa
tina fundatione, de qua vnà cū hac perficienda simul tractatum
memoratum est. Per modū nāq; reprehēditis mihi dixit, equum
tē: quando mihi ymquā defuisset: Ego idē sum, duas bases fundationis

Laborum
subeundorum
Dominus
Mastram
pramonitro
suis.

Quoniam ibi narratum est, quis mihi post illa verba audita
 manus manserit, necesse me non est hic ipsum denuo referre. mox
 que ab omni me socordia liberatam sensi. Vade liquido pater,
 misericordiam & senilem ætatem meam illius causam non fuisse
 quod circa tam de vna, quam de altera (vri antè declaratum est) tracta-
 re cepi. Magis autem expedire videbatur, vt Palentinam prius auspi-
 carem, tum quod id opidum esset vicinũ, tum quod tempus satis bru-
 male, tum quod Burgealis ciuitas frigidior esset sub climate, maxime
 vero vt bono Palentino Episcopo gratificemur. Vnde etiam prius, ea
 perfecta est, sicuti iam supra legere est. Sed quoniam, cum ibi-
 dem agerem, Numantina fundationis occasio sese inexpectatè
 obtulit, visum mihi (quod omnia hic parata & confecta es-
 sent) statim futurum, prius illuc proficisci, atque inde domum Burgos
 me conferre.

Vilum autem Palentino Episcopo (prout quidem eũ ipsa rogabam)
 expedire, vt rei huius, & omnium quæ gerebantur, Archiepiscopi cer-
 tiore redderè. Vnde is etiã (postquã scilicet ego Numantiã concessis-
 set) Canonicũ quemdã Ioannẽ Alphonsum nomine, nõ alia de cau-
 sa quã hac, expresse ad eũ destinauit. Archiepiscopus vero mihi magna
 cum amoris significatione respondit, nihil vsq; adeo desiderare se di-
 ceras, quã vt illuc quamprimũ concederem; quin & cum Cano-
 nico illo ad se misso accuratè de hac ipsa re egit, & ad Palentinũ An-
 tistitem rescripsit, illius discretioni & prudentia multa cõmittens;
 quidquid autem hac in re ipse faciebat, ideo fieri, quod Cines Bur-
 geses nosset: nam illis annuentibus & consentientibus monaste-
 rium fundari oportere. Constitutum tandem inter nos fuit, vt ipsa
 me illuc conferret, & cum magistratu & ciuibus primò rem tran-
 sigeremus; nam, castique hi facultatem nobis negarent, illi sal-
 tem manuseos ligare aut impedire non posse, quo minus ipse eam
 mihi daret. Addebam, ipsam tu in Abula præsentem fuisse, cum
 primũ illic monasterium erigeretur, ac meminisse posse, quantũ ibi
 curæ & contradictiones illius occasione fuerint excitata. itaq; cum
 hic simile quid velle præuenire, eò quod minime expediret, hic mo-
 nasterium quod censum & reditus non haberet, (ad quod ipsa mi-
 nime propendeo) sine facultate & assensu ciuium constituere, ac pro-
 pterea illum hoc dicere. Palentinus ergo Præsul rem vt planè conse-
 cram existimabat (nec immerito) cum, vt me illuc conferrem, suade-
 bat, simulq; mihi misso nuntio significauit, vt Burgos abiremus. Ego
 verò aliq; animi defectum in Archiepiscopo mihi notare ac percipere
 videbar; vnde ei missis litteris respõdens, gratias etsi pro beneficio
 mihi

S. Theresia
Oper

mihī prestito: addebam vero, peius mihi videri, cuius Monasterium admittere nolentibus, ipsum erigere, quā nihil illis, indicanda, velle petagere, itaque Dominationem ipsius maiori inuidia exponere. Augurari certē & praesagire videbar, quā parum, aliqua excitata conuictione, in illo nobis esset fiducia collocandum, & subsidij sperandum, si hoc ipsa negotium ei primo proposuissem. Quin etiam idem factu perdifficile fore arbitrabar, varietate opinionum, quae huiusmodi in rebus interuenire plerumq; solet, postea accedente Quapropter Palentino Episcopo scripsi, eum rogans, vt, quandoquidem rebus tam parum restaret, & morbi mei tam essent graues ad in loco aeternum hiemandum, hanc fundationem pro tunc quidem omnino minus, in aliud eam tempus reiicientes. Quoad Archiepiscopum vero dubium aliquod subesse non significauī, quod & ipsum male habere, quod hic inconuenientia quaedam ex aduerso allegaret, cum peritiam beneuolum animum & insignem voluntatis erga hoc negotium praesensionem ostēdisset: ne ergo aliquam inter eos (sunt enim amici) dissensionem animique alienationem sererem, Numantia Abbatem decessi, parum tunc quidem cogitans, fore, vt tam citō illuc redire, unde verō necessarium fuit, idq; quibusdam de causis, ad Abulensē S. Iosephi Monasterium me abire.

*Catharina
de Tholosā
elogium.*

Habitabar autem tunc Burgis sancta quaedam vidua, Catharina de Tholosā nuncupata, ē Cantabria oriunda; cuius si virtutes commemorare vellem, longā contexere narrationis seriē possem, vt etiam illius penitentiam, orationē, liberales eleemosynas, caritatē, praeclarū ingenium & auctoritatem referrem. Duas hae in Vallisolea nobilitatis nostri cenobio, à Conceptione Deiparae matris vocato, (idq; nisi fallor, iam à quadriennio) collocat: postea & alias duas Palentino dedicauit, expectans vsq; dum ipsum constituere tur: quae etiam prius, quā inde recederem, eas illuc deduxit. Quae quatuor deo bene singulę profecere (vt potē à tali matre instituta & educata) Angelos sanctitate referre videantur. Amplas satis illis dabat doctrinā omnia necessaria quā abundantissimē: ipsa namq; rebus abundantē & quidquid facit, facit quā cumulatissimē: & potest quidem quā opulenta sit ac locuples.

Palentiae ergo cum ageret, tam certō nobis sperabamus facultatem ab Archiepiscopo dandam, vt nullatenus de ea dubitanda dederetur: eam itaq; rogauī, mihi domū pretio conducibile cōquerere, vt in ea adire possessionem possemus, in qua & reticularos canones & orbem versatili adaptaret, meisq; rationibus pretium horum haberet, nam nolebā vt vel minimā de suo impenderet, sed vt mutuum mutuares. Tam ardentem porro hanc ipsa fundationē persequi

videre cupiebat, vt permolestū illi fuerit quod tunc ea confecta non fuerit. Vnde, me Abulā (vt dixi) profecta, & nihil minus quā de fundatione hac conficiēda cogitāte, ipsa minimē cessauit aut quieuit, nā, cōi sola facultatis Magistratus impetratione negotiū totū dependere illi videretur, eā (nihil omnino mihi indicādo) pcurare cōepit. Habebatq; duas vicinas magnæ auctoritatis feminas, & permagnas Dei ancillas, matrem scilicet ac filiā, quæ hoc monasterium illic videre cum primis desiderabant. Matri nomen erat Maria Manricia, quæ filium habebat Senatorem Alphonsum à S. Dominico Manricium cognominatum: filia verò, Catharina vocabatur. Ambæ instanter ab ipso petierunt, vt reus hanc in Senatu proponeret. Is ergo Catharinam de Tholosa conuenit, petens equo nos dicere posset fundamento nūll: neq; enim facultatem à senatu datum iri, nisi aliquid subsidium haberemus. Ipsa se spondit, domum aere suo, (si aliunde nobis non suppeteret) comparaturam, ac de victu prospecturam: vt & fecit. itaque supplicem libellum suo signatum nomine senatui obtulit. D. Alphonus rem ad eū scitè proposuit & conduxit, vt ab vniuersis Senatoribus facultatem hanc, & quidem in scriptis, obtineret, quam & Archiepiscopo videntem dedit. Cū verò de hoc illanegoria agere cōepisset, per litteras mihi se de illo agere significauit. Ego illam nugari & me ridere existimabam: scio namque quā auge monasteria nullis dorata censibus admittantur, quod verò nescirem, ac ne cogitarem quidem, ipsam facturam se spondisse, quod postea fecit, longè alia ad hoc mihi opus esse auctoritate videbatur.

Cum ergo intra octiduum festi S. Martini, hoc ego negotium Domino per orationem commendarem, animo reputare cœpi, quidnam ipsa, si à Magistratu iā ea facultas daretur, facerem. etenim parū tutum & expeditū mihi videbatur, corpore adeo præ morbis attrito, quibus frigus quam maxime officit (erat namque id tūc satis vehemens) Burgo me abire. nā temerarium erat, tam longū me iter suscipere, cū non mihi nuperrimè à tam longo & difficili (quale me, dum Numantia redirem, habuisse dixi) rediissem. Timebam quoque vt Pater Prouincialis id mihi non permitteret. Putabam proinde Palentinam Præpositam non incommodè eo posse mitti, quod rebus omnibus iam dispositis, & difficultatibus superatis, non multum negotij immineret.

Dum autem hoc mecum voluo, & ab itinere suscipiendo animū profusus auoco hac mihi Dominus verba dixit, è quibus iam tunc facultatem datam fuisse, liquido perspexi: *Noli frigora hac curare: ego vobis verum iū calor: omni diaboli ope cōnititur, vt hęc fundationē disturbet, tu vero omnes*

*Redemptor
S. Matrem
ad iter Bur-
gense anno
mas.*

contra

512

S.
Theres

Oper

contra ad partem eorum comiter huius ad exitum illi perditatur: et ne negligat ipsa illi
tuo confortem: nam magni in deo opus vidam respiciat. Mox ergo opinione
& sententiam mutavi, tamen corpus in ijs quae laboriosa sunt & deb
filiis, subinde repugnet, licet non minus & propositum pro magis
illo Deo quidquam patiendi: vnde ei dixi, hocce debilitatis meae
suis non curare, nec ijs quominus ea quae sibi viderentur, mihi impo
raret, sua namque ope & auxilio succurrente me eadem praestitum.
Nimirum cum magna decidat nix, & intentum erat frigus: & quod
me maxime intimidabat, & seque reddebat, infirma eram valentia
ne: hanc enim si bonam habuissem, reliqua omnia nihil esse mihi
derentur. Inualendo porro, hac in fundatione ut plurimum me cur
vuit: frigus verò iam fuit hic exiguum (quantum saltem ipsa sensu)
tantum tamque intentum Tolera sensisse mihi videar. E quo collige
re est, Dominum ea quae mihi dixerat re ipsa complese, fideque
liberasse.

Non multis post diebus, reipublica facultas ad me transiit
est, vna cum litteris Catharinae de Tholosa, eiusque amicae, alterius
lius Catharinae, quibus me festinate cogebant, quod, ne quod im
dimentum interueniret, timerent: quia iam recenter illuc fratres
nimi aduenerant, aliquod sui Ordinis canobium erecturi; quae
iam Carmelita Calceatiam dudum erat quod apud Magister
insisterant, ut illic sibi conuentum fundare liceret, nec multo
Monachi à S. Basilio cognominati eodè appulere. Qui magno
impedimento esse possent: etenim consideratione dignum est, tam
ros vno eodemque tempore nos ad monasterium, Ordinis quatuor
fui, fundandum concurrere: nec non magna Domini, ob eminentem
ciuitatis huius caritatem, dilaudandi materia: nam esto resp. p
ritate qua solebat, non gauderet, multumque à pristino spicere
vidisset, eos tamen omnes quam libentissime admisit, semper quae
eiam & ciuitatis illius caritatem depraedicari auidi, sed non
bam eam tam intensam & eximiam esse. Hi quidem illis, alijs
ligiosis fauebant & patrocinabantur. Sed Archiepiscopus, omnia
suboriri poterant, incommoda perspicens tam multa in iudic
tia fundari verabar, ratus hac ratione alijs Ordinibus Mendicantibus
elemosyna viuentibus, aliquam iniuriam fieri, eò quod hi se in
stentate possent. Et forsitan ipsum et eum propterea adierant, ut
holys hanc rethnam inuenerat, quo ingenio illud bonum, quod
& opido, in quod multa monasteria inducit, Deus ad ferre & acc
re soleat, auctor: tamen enim is potest plurima quam pauciora

are:
A VIRO

Hec igitur fuit causa, cur sanctæ illæ mulieres adeo me festina-
 re vellent: nam (prout quidem voluntas mea erat) libenter statim me
 in viam de dissem, nisi quædam me negotia remanere coëgissent. Co-
 gendam namq; meam obligationem, ad videndum ne tam bona à
 parte mea elaberetur occasio, maiorem multo esse, quam illarum
 cuius eam serio & impigre in hanc rem incumbere videbam. E verbis
 autem, quæ à Domino intellexeram, magnam colligebam nobis in-
 iuriam contradictionem & repugnantiam: ac intelligere nequibam, à
 quo, aut videntur ea esset prouentura. Etenim Catharina de Tho-
 masiam tum mihi scripserat, domum in qua ipsa commorabatur cer-
 te delictam esse in qua adeunda esse possessio, ad hæc magistra-
 tum, nec non Episcopum, facultatem apertissime cōcessisse. Quamo-
 dum intelligere non poteram, à quo hæc enascitura esset contradi-
 ctio, quam eadem amones erant excitaturi: neque enim dubitabam,
 quin ea quæ audieram, verba à Domino venissent. Maiorem porro
 Dominus superioribus lucem communicet oportet: nam cum Patri
 Provinciali scripsissem, ut me (prout cælitus iussa eram) illuc abire si-
 neres: facile quidem mihi assensum præbuit, & facultatem eundi de-
 dit: petijt quam primū. nū ab Archiepiscopo licentiam scripto cō-
 prehensam haberem. Respondi, Burgis mihi scriptum esse, cum ipso
 eum communicatam fuisse, & cum Magistratus facultas & peteretur,
 quæ dura iam esset, ipsum eam comprobasse, nec refragatum esse. pro-
 inde tam ex hoc, quam è verbis quæ isthoc in casu erat prolucutus,
 vident nos ea de re certos esse posse.

Ceterum P. Prouincialis vnà nobiscum ad hanc foundationem
 proficisci volebat partim credo, quod tum impedimentis & negotio
 vacaret. nam antè paulò per Aduentum conciones habuerat: partim
 quod Numanini Conuentum eum visitare oportebat (nam ex
 quo is fundatus erat, nondum eum viderat) neque verò procul à via
 mea necesse eum erat desistere: partim denique ut valetudini meæ
 periclitata & vias prospiceret, quod & tempus esset frigidum & im-
 mure, & ego tam vetula & infirma: quod vitam meam aliquomodo
 tunc refectur existimarent. Et certè quædam diuinæ prouidentie or-
 dinatio fuit: nam viæ erant tales (vt pote tot aquis vndiquaq; opple-
 tes) vt & ipsum, & socios eius eò proficisci necesse fuerit, quò coram
 explorarent voinam curribus incedendum esset, & ad vehicula cæ-
 nolis locis subinde inhzrentia educenda coadiuuarent: maximè ve-
 rò in via media inter Palentiam & Burgos. adeo vt summo nos peri-
 culo tunc exposuerimus, quòd per id tempus in viâ nos dedimus. Ve-
 rum quid est, dixisse mihi Dominum, *ne potestis: nolito meture: ego namq;*

S. Mariæ Teresa Opera.

Rrr

vobis-

vobiscum ero & vos adiuvabo. esto P. Prouinciali tunc temporis id nos
 gnificassem: id tamen mihi in maximis periculis & difficultatibus
 quæ subinde incidebamus, permagnæ consolationi erat: periculum
 illo in loco, cui à Pontonibus nomen est, qui haud procul Burgis est,
 quo aqua vsque eò increuerat (& quidem ad faris magnum spem
 vt in tantum pontibus superstaret, vt hi nec apperent, nec qua-
 cedendum esset dignoscere: sed tam hinc, quam illinc aqua pro-
 fundissima vndiquaque latè restagnaret. Ad eò vt magna quædam
 temeritas esset, illac nos transire, ac præsertim curru vectos: hinc
 eum vel modicum in latus vergere cōtingat, iam iam ab aquarum
 ragine abripiendus videretur. vnde etiam quidam è comitatus
 curcibus in præsentissimo mersionis fuit periculo. Vnde dicitur
 quemdam è proximo diuersorio, vadurum & tractus huius locum
 peritum accepimus. nam certè ipsa admodum periculosa sunt. Quæ
 autem diuersoria incommoda fuerint, dici nequit: quod enim
 essent præpeditæ, hinc integras & perfectas diuitas consistere
 poteramus: etenim carrucæ nostræ vt plurimum cæno infixæ man-
 bant, vnde etiam equos & iumenta è nonnullis dissoluti oportuit
 quò alix è cæno illis præcipitijs educi possent. Magnis etiam
 difficultatibus Patres nostri, qui nos comitabantur, ibi sunt
 stituri: habebamus namq; aurigas quosdam, adolecentes igno-
 ratis improvidos. Porro ipsa Patris Prouincialis præsentia per nos
 nobis solatio & alleuiamento erat, quò dis omnem in partem
 lus excubaret: adhæc adeò ingenij sit suavis ac placidi, nulla vobis
 cultare terreri, aut de solita mentis constantia dimoueri posse
 retur. vnde quod summum & difficillimum erat, adeo ipse
 bat facile, nihil vt esse apparet: quamquam & circa Pontonem
 potuerit non timere: quis enim non timeat, vbi se in aquarum
 gitum, nullo viam apparente indicio, nullo ad manum
 ferri videri quin & ipsa, quantumuis me Dominus adeò securus
 rea esse iussisset, timui: quidni ergo sodales meæ & comites
 uertim eramus octo, duæ quæ mecum erant reditura: quæ
 quæ Burgis remansura, quatuor inquam chorales, & vna
 ca. Nondum, credo, dixi, quomodo P. Prouincialis vocatus
 F. Hieronymus Gratianus de Matre Dei, de quo iam aliam
 nem feci. Ego verò è faucibus grauissimè laborabam, quod
 lum in via tum, cum Vallisoleum pererem, occupauit, accedens
 id febris quæ me minimè deserebat. cibum autè, quam difficillimè
 & summo cum dolore traieciabam. Hoc erat in causa, vt, quæ
 subeunda erant incommoda & difficultates non adeò sentirentur.

Pericula
 que in via
 Burgensi s.
 ad subieris.

S.
 There:

Opus

N.

porro malum vsq; modò, ad finem inquam mensis Iunij, durabat: et non tam intensum: (& quidem multis partibus,) nihilominus multum mihi doloris & cruciatus afferebat. Omnes porro satis bene affectæ & animatæ erant, etenim post pericula exhausta & superata, ipsam præteritis iucundum erat de iisdem loqui. Magnum quoque quid, est ex obedientia pati, illis præsertim quibus eadem adeò frequens & ordinaria est, uti hisce Monialibus nostris est.

Post hæc viarum incommoda, per plurimamque aquarum pericula, præsertim quàm eo veniremus subeunda erant, Burgos tandè appulimus. Voluit autem P. Provincialis, ut priùs sanctam crucifixi effugiè rituatim abiremus, quò nostrorum ei negotiorum successum commendaremus, utq; interea adueesperàsceret, quod satis tempestiuè ad nos em appulissimè. feria quadam sexta, pridie conuersionis S. Pauli, vigesima sexta Februarij die urbem inuecti sumus. Deceueram venisse, statim atq; venissem, fundationè inchoare, eaq; de causa multas à Canonico Salinas (cuius in Palentina fundatione mentio facta est, cuiq; hæc Burgensis non minore labore constat) mecum tuleram, nec non aliorum virorum grauium & auctoritate valètiùm, ad conuincendos & amicos, quos illic habebant, ut hi nostro negotio sese propitios præberet & fauerent. Vti etiam fecere: nam statim, postera die omnes me visitatum venerunt, nec nõ magistratus significari nobis iussit, adeò sese priùs promissorum non penitere, ut etiã se, quod aduenissem, summopere gaudere dixerint: viderè proinde ac dicere, quàm nam mihi ipsos in reputatè obsequium posse præstare. Visa portò si quis enim metus nobis fuerat, à parte magistratus semper fuerat tanta eiusdè in nos propensione ac beneuolètia, tẽ ut planè conuictam ducebamus: cumq; etiam Archiepiscopum, in seipsi omnibus, aduentus nostri certiorè reddere vellemus, (ne per densissimam ponsiam ad Catharinæ de Tholosæ des tenderemus) quo is ad factum quamprimum dicendum facultatem nobis daret:) uti plerumque alijs in locis facere consueui) ob eam tamen quam dixi causam id hic commodè fieri non potuit. Nocte illa satis iucundè & suaviter requieuiimus (quod nos sancta illa mulier laute & iucunde facti exciperet) eito ea mihi deliciae caro magnoq; labore steterint. Ingens enim & luculentus focus (etsi in camino) ad nos exsiccandas, struatus, vsquo eo mihi nocuit & obfuit, ut caput sequenti die attollere nõ possem: vnde me necesse erat eos, qui me visitatum veniebãt, in lecto iacentè, ad fenestrã ferreo reticulo cancellatam, veloq; obposito rectam alloqui & respõsa dare, quod certe mihi cõprimis molestum fuit, quod dies is esset, quo rebus expediendis necessario vacare me oportebat.

RIT 2

Posti-

*Archiepiscopus Burgen-
sis est à
monasterio
fundando
alienior.*

S.
Theres

Oper

N
102

Postridie ergo, summo manè P. Prouincialis Archiepiscopus adijt, benedictionem illius petiturus : nam aliud nihil hac in re cupiendum nobis putabamus. Quem ad eò mutatum & stomachatum reperit, quod suo iniussu ac sine facultate illac venisset, ut non quam aut ipse, illac ut venire, mihi mandasse, aut nihil dominum in re hætenus factum fuisse videretur, vnde ita P. Prouincialem locutus, ut valde mihi sese indignari ostenderet. Achicet tamen concederet, mandasse se, ut illuc venirem : ita tamen id secleris intelligere, ut scilicet ego sola rem tractatura venissem, non vni simul mecum Moniales conducens. Liberet nos Deus ab indignatione quam ostendit tum, cum rem cum magistratu (uti fieri solebat) iam confectam esse intellexit, ac proinde nullatenus esse facultatem petendam, sed foundationem domus inchoandam : ac Palatinum Episcopum (dum videbatur iam rogarem, num bene factum censeret, Dominatione illum & certiore nõ reddita, urbem intrare) mihi dixisse id minime me esse, quod Dominationem ipsius id summo pere iam desideraret. Sed omnia hæc parum apud eum proficiebant. Sic ergo res peracta est. Certè factum id ideo, quod monasterium id Deus fundare minime vellet (vni & ipsemet postea confessus est) nam prius aduentus nostri certiore fecissemus, aperte edixisset, ut veniremus. Tandem ergo sic P. Prouincialem à se dimisit, ut negaret potestatem facturum, quam domum propriam & certos haberemus: alioquin, posse nos vnde veneramus reuerti; quod & viz iam satis essent expeditæ, & tempus condum.

Quam, o Deus meus certum est, ei qui tibi aliquod oblatum præstat, quam citissimè magno aliquo labore, mercede soluit! Quod autem pretium eo haberi potest pretiosius, ab ipso animo & sincerè te diligunt, si illius valorem intelligere nobis datum fuisset: tunc vero lucrum illud habere ipsa nobis quoniam omne negotium nostrum per id impediti & commodebatur. Dicebat enim, censum & redditum quem habere, & quam emere debebamus, ex dotibus quas Moniales in gratia datura erant, comparari non debere. At (esto de illa re non cogitamus) satis apparebat, pro illo quidem tempore nullatenus afferri remedium posse. At non ita videbatur mihi, semper tanta erant, ac sperabam omnia hæc nobis in melius cessura, & diaboli technas & molimina esse, ad rem hanc penitus expeditam; Deum vero tandem opus suum feliciter ad exitum

Atque Ceterum Pater Prouincialis, his auditis, alacer & latus inde
 respiciens, ne nullatenus est turbatus. Deus quippe id ita fieri vo-
 luit, ne ipse me obiurgaret, quod facultatem datā, scripto (prout qui-
 dam is faciendum suaserat) committi non iussissem.

Ex amicis, qui litteras commendatitias nobis dederant, vene-
 ram illis mecum, (vti dictum est) Canonicus Salinas: qui, vti & con-
 sanguinei eius suadebant, vt ab Archiepiscopo facultatem petere-
 mus, vt nobis in domo in qua agebamus sacrum posset celebrari, ne-
 per plateas, quae admodum tunc lutulente erant, incederemus: in-
 tereas enim videbatur & inconueniens, nos distalceatas ita foras
 posside, domus enim haec commodum satis ad hoc locum habebat,
 vnde quae Patribus Societatis Iesu, cum primum Burgos uenerunt,
 quidem octo annorum spatio, vicē templi praebuerat. Itaq; non in-
 cōueniens futurum nobis videbatur, si ibidem loci possessionem ca-
 peteremus, vsq; dum domum aliam haberemus. Numquam verò im-
 petratū ab Archiepiscopo potuit, vt ibi nos sacrum audire sineret, ta-
 men duo Canonici id ipsum quā instantissimè ab eo eslagitarent.
 Aliud verò non concessit, quā vt, postquam censum stabilem iam
 haberemus, illic foundationem auspicaremur, donec domum pro-
 priam haberemus: atque quin etiam datis fideiussoribus nos sibi pro-
 mittere voluit, illam nos empturas, inde quae emigraturas: Hos verò
 quam primum inuenimus: etenim cōsanguinei & amici Canonici Sa-
 linas ad hoc sese obtulere, Catharina verò de Tholosa reditus sedat-
 uatam spondit, vt sic foundationi initium daretur. Inter haec dum
 de quaeritur quomodo aut vnde census cōstituendus esset, tres & am-
 plius hebdomades effluxerunt, nos interea sacrum non audiebamus
 nisi solum festis diebus, ac tū quidem summo mane. Ego verò febricit-
 abam, & satis malè valebam. Sed Catharina de Tholosa ita
 nobis abunde de omnibus prouidebat, vt ego quā iucun-
 ditatē agerem: & mese integro tam copiosè tantōq; animi alacri-
 tate nos in quadam aedium suarum parte à ceteris sequestrata aluit,
 ac si singularum mater esset, Pater Prouincialis eiusq; comites diuer-
 sabantur apud quemdam ex amicis eius, qui eodē secum in Collegio
 olim litteris operam dederat; nomē ei Doctor Mansus, Magistralis &
 Theologalis ibidem in primaria aede Canonicus. Graue verò ei &
 per molestum erat, quod tanto tempore illic se morari oporteret, &
 necesse erat quo se à nobis modo posset subducere fideiussoribus ergo
 productis, & reditu constituto, Archiepiscopo Prouisorum rem in ma-
 nus tradidit, quam primum vt expediretur fore pollicitus. Diabo-
 lus certe huic se insinuare & immiscere debebat: nam, postquam hic

S.
Theresa

Oper
N
e

sam mature examinasset, vt nullam iam superesse difficultatem estimaremus, & iam prope mentis effluxisset, ex quo Archiepiscopus consenserat, vt eo quo dictum est modo res perageretur: ut mihi Prouisor schedulam, in ea, non ante potestatem fundationis nobis datum iri, dicens, quam proprias & des haberemus: nolle nosque Archiepiscopum iam, vt in domo in qua agebamus, fundationem inchoarem, quod esset ea humida, & platea in qua sita, admodum tumultuosa & inquieta, adhuc, nescio quos scrupulos & difficultates nobis mouebat circa reditus certitudinem, & aliam nullam, tanquam si tunc primum res inciperet; & nisi ita faceremus, non esse quod amplius instaremus: denique, domum Archiepiscopo placere debere.

Magna certe fuit Patris Prouincialis, cum hoc vidit, acerbis omnium, animi & guttudo: certum namque est, ad situm aliquo monasterio condendo accommodum coemendum, multo oportet tempore. Per molestum quoque ei erat, videre, quod ad Sacrum faciendum nos oporteret foras prodire: nam quamuis templum non ita procul distaret, & ipsa quodam in Sacello secreto, nemine conspiciente, id audiremus, ei tamen & nobis longe id erat molestissimum. Vnde is id moleste ferens, tunc (vt credo) decreuit, viam re, vnde vengramus, rediremus. Ego vero ei minimè assentire poteram, cum præsertim in memoriam reducerem id quod mihi Dominus ante dixerat, vt scilicet ex eius parte rem amplificarer. hanc alio certo, eam conficiendam, sperabam, vt vix aliquam hac è tergiversatione molestiam sentirem. Solum me affligebat, quod P. Prouincialem afflictum in æstumque cernerem, ac dolebam in primis, quod si nobiscum venisset, vt pote quæ nesciebam, quantum deinde nobiscum amici ipsius (vti postea referâ) essent auxiliaturi. Me ergo in hac afflictione constituta, comitibus quoque meis adhuc magis afflictis (quamquam illarum afflictione non tangerer, sed sola P. Prouincialis) Dominus mihi, etiam in oratione non agenti, hæc verba dicit. *Iam confortare Teresa.* Hoc ego animata monito, maiore iam generalitate P. Prouincialem cohorrer (& certè Maieestas illius hanc etiam dubiè etiam suggestit) vt inde ad sua negotia digrederetur, & Burgis relinqueret, quod iam quæ dragesimales feræ immunitatis quibus illum alibi conciones habere necessario oportebat.

Dominus
sanctam
Matrem
consolatur.

Ipsæ ergo & amici quidam operam de derunt, vt nobis aliquo cubicula in nosocomio à Conceptione denominato, in quo & venerabilis asseruabatur Eucharistia, & quotidie sacrum peragebatur, attribuerentur. Hoc quidem ei aliquod fuit gaudium & solacium.

nam; at non ita nobis. etenim vidua quædam commodissimo
 ex illis cubiculo conducto (etsi non nisi post semestre huc esset com-
 migratura) non modo cedere aut mutuo dare ipsum nobis noluit,
 verum etiam graue ei erat, quod quædam cubicula in solario, tecto,
 nullo vicina, & è quorum vno ad eius cubiculum aditus patebat,
 nobis essent attributa. Vnde, cum satis ei non esset, illud forinse-
 cus ocludere, clauemque penes se asseruare, etiam clauso traba-
 les introsum iussit infigi, itaque vsui ineptum reddidit. Ad hæc, So-
 ciales, loci putabant nos nosocomium nobis arrogare & vsurpare
 velle (quæ certè suspicio nimis quàm à nobis erat aliena; volebat
 videlicet nobis Deus maioris meriti materiam dare. Vnde coram
 Notario, tam P. Prouincialem, quam me spondere iubent, nos inde,
 quando cumque nobis dicerent, statim egressuros. Hoc mihi porro
 omnium videbatur difficillimum: timebam namque, ne vidua, quæ
 & opulenta erat, & consanguineos plurimos habebat, cum id illi in-
 mentem veniret, nos inde subito iuberet excedere. At Pater Prouin-
 cialis (vt pote prudētior & circumspēctior) voluit nos facere quid-
 quid fieri iuberent, vt illuc quamprimum transire possemus. Alia
 vero loca nobis non dabant, quàm vnum cubiculum cum quadam
 culina. Sed, qui nosocomij huius curā habebat, Ferdinandus de Ma-
 tæca, insignis Dei seruus, alia insuper duo cubicula nobis attribuit,
 in quibus externos ad colloquium admitteremus, in quo permagnā
 vobis caritatem fecit, qualem & erga omnes numquam non exhi-
 bet vt qui pauperum causa nihil non præstat. Quin & Franciscus de
 Curias, qui supremus Curforum Magister hic est, & nosocomij hu-
 ius curam peculiarem habebat, beneuolū nobis se exhibuit, & qui
 vltimūque in rebus potuit, semper nostrum se tutorem & patro-
 num præstitit.

Benefactorum in hisce principijs idè mentionem facio, vt, quæ
 quæ iam viuunt Moniales, & quæ post futuræ sunt, eorum suis in-
 precibus, (vti par est) memores sint, eosque Deo commendent, fun-
 datoribus enim hoc quàm maximè debetur. Quamuis vero mea in-
 tentio initio non fuerit, vt Catharina de Tholosa fundatrix domus
 huius esset, quinimo ne quidem id cogitauerim, id tamen bonæ eius
 vitæ apud Dominum promeruit, vt qui hoc modo rem omnem dis-
 posuit, & ordinavit, vt hic ei titulus merito denegari non possit. Nā
 vt omittam, qd de mū emerit, & de suo soluerit (ni enim hoc fuisset,
 remediū ad hoc nullū suppetebat,) dici sane nō potest, quāto oēs Ar-
 chepiscopi, tergiversationes & remoræ ei labore steterint. Maxima
 namq; ei erat afflictio & ciux, vel tm cogitare, tē hāc collapsurū esse,
 & exi-

S.
Therese

Oper

IV

& exitu non habituram; numquam vero à nobis benefacendo visitabat. Licet autem nosocomium hoc satis ab ædibus illius esset remotum, nihilominus magna quadam cum benevolentia & affectu nonne quotidie nos visitabat, omniaque quibus opus habebamus, admittit. Tamen si maleuoli eam identidem carperent & supplantarent, adeo ut, nisi animum & generositatem quam habet haberet, casti illi satis essent ad eam à cæpta benevolentia reuocandam. Ego vero quantum ipsa pateretur, nec non afflictionem eius videns, tumere pere intra memetipsam affligebar: licet enim eam ut plurimum taceret & tegeter, nonnumquam tamen dissimulare non poterat, præsertim cum hi eam in conscientia tangerent: habet enim eam de primis bonam & timoratam, ut, quantumuis magnam indignam occasionem nonnulli ei darent, numquam tamen eam vel vereretur quod Deum offenderet, proloquente audiuerim. Dicebant enim illam rectè ad infernum tendere; nam quomodo id facere poterat quod faciebat, cum liberos haberet? Ipsa vero quidquid faciebat, non nisi arbitrio & consilio virorum doctorum faciebat, ego namque (esto ipsa forte secus censuisset) ob nullam causam mundi huius rem quippiam eam facere permisisset, quod facere fas fuisset, tamen si propterea etiam mille monasteria omittenda fundari, nedum vnum dumtaxat. Sed quia id quod tractabatur cultu & secretu fiebat, hinc non miror, si plura homines pararent, quam à parte rei erat. Ipsa vero semper insigni cum circumspectione & prudentia (qua pollet maxima) omnibus respondebat, omniaque æquanimiter sustinebat, satis ut appareret quanta illi illi industriam dari, ad & his satisfaciendum, & illos tolerandos, & virilem animum suggeri, ad omnia æqua mente perseveranda. Verò serui Dei sunt ad res illustres & præclaras exequendas, magis, quam qui illustri stirpe sunt editi, si modo hic animus habuerit, quamquam ei in sua & nobilitas & satis magna claritas potest esse, namque valde honesto genere edita.

Ut verò ad captam materiam redeam: P. Prouincialis, cum materiam eum conduxisset in locum, in quo & audire possemus sacrum, & ceterum aliquo modo seruire, Vallisoletum (quo in loco eam conueneri oportebat) ire sustinuit: esto non sine anxietate, quod nihil omnino Archiepiscopo videret, è quo nobis illum facultatem conueneri sperare posset, & quamuis hanc ipsa ei spem facerem, tamen in animum inducere, mihi crede non poterat. Magnas ad hoc cogitandum habebat causas ac rationes, quibus ego non expedit referre. Si vero ipse exiguum habebat spem,

entē adhuc minorem habebant, qui eum adhuc magis intimidabant & deiecebant. Ipse ut discessit, magna ex parte meam anxietatem & p̄nam imminutam sensi: nam (uti iam supra commemoravi) maxima quam sentiebam pressura erat, quod eum afflictum viderem. Abiens is, nobis in mandatis dedit, domum propriam habere ut procurarem. quod certē nimis quā difficile erat: habens quippe nulla dū se se obtulerat, quam emere possemus. Amici nostri maximopere de nobis solliciti & anxij fuerunt (ac potissimum deo illi amici Patris Prouincialis) simul etiam inter se decreuerunt, non prius Archiepiscopo verbum de rebus nostris facere, quā domum haberemus. Is verō semper se dicitabat maiore fundationem hanc studio ac desiderio cupere, quā alius quispiam in ciuitate. Equidem id credo: (est namque pius cum primis & bonus, ut qui nihil nisi quod verum est loqueretur) ex operibus tamen eius non satis apparebat ea namq; à nobis exigebat, quæ (prout quidem nostris erant facultates & media) penitus impossibilia videbantur. Sed hæc, diaboli erat machina & versutia, ut res hæc non fieret: sed distunderetur. Sed, quam, ô Domine, ad oculum patet, esse, te potentem: nam ex eo ipso, quod is ad eam evertendam procudebat, tu rationem ad illam melius & commodius exequendam adiuuenisti. unde esto etiam in æternum benedictus.

Iam inde à Vigilia S. Marthiæ, quo in nosocomium ingressæ sumus, ad vsq; Vigiliã S. Iosephi domos varias inspeximus: sed in omnibus quæ offerebantur, tot notabantur incommoda, ut nullam ex oblaris emere consultum esset. Proposuerant mihi inter alias, & des quædam viri nobilis, quæ iam à multo tempore venales fuerant: & quæuis tot ibi Ordines domum quærerent, Deo tamen prouidentia factum, ut nullis horum hæc arriderent. Iam verò id illi omnes non parum mirantur, quin in id eorum nonnullos eam tunc non coënisse valde deinde p̄nituit. Duo de ijs aliquando mecum egerant: sed tam multi vicissim earum mihi incommoda narrabant, ut omnem erga ipsas affectum (tamquam erga rem mihi minimè expedientem) in id & memoriã iam exuissem. Cùm ergo die quadam cum Licentiato Agniario (quem Patris nostri amicū esse dixi,) qui quæ magna cum sollicitudine domum nobis vrbe tota conquirebat) agerem, usq; mihi diceret, multas quidem se vidisse, at nullam in vniuersa ciuitate commodam reperisse, atq; ad id impossibile penitus mihi videretur (prout quidē ex alijs intelligebam) vllā tunc inuenire; subito mihi illarum ædium in mentem venit: à quibus dixi nos iam animam auocasse. Cogitavi ergo mecum, eas, quæuis ita essent incommoda.

*Domus illa
quadrata,
qua alijs Re-
ligiosis displa-
cebat.*

S. Matris Teresa Opera.

Sss

dx ac

S
Theres

Oper

N
me

de acia stabat, presenti tamen necessitati posse sufficere: etenim po-
stea, si displicerent, facili negotio alijs reuendi posse. Licentiato Agri-
ario rem hanc aperui, eumq; rogavi, num meo nomine eas inspice-
re dignaretur. forma illarum exterior ei non displicebat, esto eas non in-
spexisset: quare eas, quasuis tempus tempestuosum satis & immitte esse,
quaprimum inspicere voluit. Earum inquilinus quod eas vendendi
nime cupiebat, nulli inspiciendas dare volebat: at illarum situs, ut
quantum quidem exterius colligere poterat, mire ei arridebant. Ve-
de de ijs emendis agere decreuimus. Vir nobilis, cuius ex erat, non
in ciuitate non ad erat: sed Sacerdoti cuida viro cum primis pio eam
diuendarum curam dederat: hinc vero Dominus voluntate & propo-
sitionem iniecit, ad eas nobis vendendas, & candidè admodum ac in-
terè nobiscum agendum. Cōuenimus, vt eas ipsa inspectum abren-
tica verò statim mihi placere, vt, tametsi duplum eius, quo ven-
dendi esse audieram, pretium emptor postulasset, ipsum non illibenter pro-
soluissem, atq; etiam tum vili eas mihi cessisse pretio credidissim. non
idè iam ante bienniu, domino earu oblatu pretiu erat, eo tamen
vendere noluerat. Postero die ergo & Sacerdos, & Licentiatus con-
uenerunt. hic eum audisset, quodnam Sacerdos pro ijs pretium exigeret, vo-
luisset id quaprimu obtulissimus, & inter nos cōuenissimus. Hic
rem eum amicis quibusda communicassem, dixerunt, me, si tamen
soluerem, quingentos aureos vltra condignum pro ijs soluturu. Qu-
te cum Licentiato hoc significassem, contra censebat is nos etiam
fra condignum daturus: esto quidquid peterent daremus. Hinc
pinionis eram & ego: nā non diu quoad hoc deliberassem, quod
stra esse ea deliberatio mihi videretur. Verum quia de cōmuni
nis totius ære pretium id erat numerandum, hinc religioni mihi
cebam quidquid peterent offerre. Hæc autè conuentio & cōgregatio
in ipsa S. Iosephi vigilia ante sacrum contigit. quare à sacro ut
turius conuenirent, ac tum tē concluderemus, edixi. Licentiatus
vir boni iudicij est & sagax: vnde perspiciebat & augurabatur, ut
plebem diuulgari inciperet, fore vt vel eas multo carioris, vel
suis non emeremus. vnde Sacerdotē spondere iussit, sese post
illuc rediturum: nā in omnibus nauum se & sedulum imprius
bat. Interim nos Deo negotium per preces cōmendauimus, qui
tunc dixit: *Quid ob pecunias moraris?* quibus verbis significauit, dō
illā nobis quadrare. Rogarant Moniales S. Iosephum q̄ instans
vt in die & festiuitate illius domum habere possēt: cumq; non
rēt, tā citò illā inueniendā, tñ votis ipsarum est satisfactum. q̄
me, identidè vgerent & suaderēt, vt tandè de emptionis pretio

venum, tãdẽ p̄suaferunt, vt conuentũ sit. Licentiatus autẽ ianua egre-
 ditus in Tabellionẽ, qui Deo dirigente & ordinante illac tum forte
 transibat, incidit: cum quo intrans mihi dixit, expedire negotio huic
 nãdẽ sine imponitẽ uocatisq; testibus, & atrij ianua occlusa, ne quis
 intraret: vnũ namq; hoc metuebat stipulatio, omni quẽ ad eam
 necessaria erat, adhibita solennitate & robore, idq; in vigilia (vt dixi)
 gloriosi Confessoris S. Iosephi, per summam boni huius fautoris di-
 gentiam & prudentiam, inira confecta que est.

Nemo verò crederat fore, vt tã vili illa pretio venum daret: vnde
 nãdẽ primũ ea res in vulgus innotuit, multi accessere aliandẽ em-
 ptorẽ, dicitãtes Sacerdotẽ illum, qui venditiõni p̄suerat, eã quodãmo-
 do incedisse, & stipulationẽ illã vt fallacẽ, & subdolã reuocandã: ete-
 rim manifestũ in ea comissũ esse errorẽ. vnde nõ parũ calumniarum
 Sacerdos ille excepit. Dominos verò illius, qui erãt (vt dixi) quidã il-
 lustris eiusq; vxor, quam primũ certiores huius rei fecimus: qui au-
 dito, domum suam iam in monasterium esse conuersã, tanto perfusa
 sunt gaudio, vt pacta conuentaq; rata firmãq; esse iusserint: quam-
 quam iam ea dissoluere non possent. Postridie ergo venditionis con-
 tracte sunt tabulã, & tertia pretij pars (vt sacerdos stipulatus erat) mox
 periolata: nam in nonnullis conuentiõnis articulis punctisq; non ex-
 equo iustq; nobiscũ agebat: sed iniuriã illã sustinuimus dissimulãtes.

Absurdũ forte & ineptum cui piã videatur, tam diu me narratio-
 nemptoris domus huius immorari, at certẽ, quicũq; rem hanc pe-
 nitẽs considerant, illam sine miraculo confectã non fuisse cen-
 sere, partim quo aut pretij quo empta est vilitatẽ, partim quòd om-
 nes Religiosi qui illam impexerant, ad eã executierint, vt illam, quasi
 inuicẽ conuenientẽ, emere neglexerint, tamquã si Burgis non fu-
 isset: vnde mirabantur, quot quot eã inspiciẽbant, quomodo hi ita
 accipissent, hinc eos reprehendebant, ac stuporis & fatuitatis coar-
 pãtã, quin & duo Monasteria Monialiũ (quorũ vnũ iã nuperrimẽ il-
 le cõstitutum erat, aliud verò iure vbi cænobiũ ipsarũ cõcrematum e-
 rat in vrbẽ se contulerat) nec nõ alia quãdã p̄sona diues, q̄ monasteriũ
 quoddã fundare decreuerat, & domũ hanc inspẽctã vt incongruã
 neglexerat. oēs hos, postea q̄ ea à nobis coempta est, quã maximẽ pe-
 nitẽs, q̄ a se empta nõ esset. Is autẽ p̄ ciuitatẽ spargebat rumor, clare vt
 videremus, q̄ meritò bonus Licentiatus Aguiarius, pcurarit vt res q̄ oc-
 currit p̄rageret, talẽq; ipse à parte sua diligẽtiã adhibuerit. verẽ vt
 dicere possim, ipsũ vnũ, secundũ Deum, nobis domum dedisse. Ma-
 gis ergo ad omnia momentũ adfert, bonũ & solers ingenium: q̄ quia
 ipse iã praelarum & eximium habet, & simul tã bonã ei voluntatem
 Deus in dedit, huic eius adminiculo rẽ hanc confecit. Mẽse & amplius

in nobis auxiliando, & designando quæ restaurari oportebat, & quædem sat paruo impendio nauiter incubuit. Quare satis apparet, Dominum domus huius fundationem sibi soli reseruasse, quod omnia penè parata & disposita reperiebantur. Vt verum fatear, statim atque illam, & omnem eius instauracionem vidi (tamquam si presens pro nobis constructa esset) merum mihi somnium videbatur, vniuersa tam celeriter confecta cernere. Vnde eas, quas ante pararamus aduersitates & difficultates, Dominus, ad tam delictorum locum conducendo, abunde compensauit. et enim hortus, heripiens prospectus, & aqua eius merus paradifus deliciarum videtur, sic ipse in æternum benedictus. Amen.

Archiepiscopus statim rem hanc rescinit, vnde non parum gausus est, quod tam commodas ædes nactæ essemus; cuius rei causa contradictionem suam ex parte esse credebat: & nō sine ratione. Ipse me ei magno affectu gaudio fuisse scripti: ex eo quod hæc illi placuerent, festinaturam quoque vt eæ quamprimum habitacioni adirentur, vt sic mihi facultatem faceret. Ergo quamprimum, vti commigrarem, operam dedi. dictum namque mihi à nonnecis, diu illos velle nos in noscomio agere, vsque dum litteræ, nescio quæ confectæ essent, quamuis autem inquilinus illarum non dū impeteret (nam etiam in illo inde excedere compellendo aliquam modicam facultatem subire oportuit) in aliquam tamen illarum partem recepit. Intellexi porro, Archiepiscopum propterea non mediocriter successu fuisse. Vnde ipsa eum, prout potui, placare studui: nam bonus sit, esto irascatur subinde, statim placatur. Indignatus quæ est, cognito nos illuc reticulatos cancellos & orbitam in diuinitate hoc morem eius voluntati gerere non videremur. Cui rescriptum, vt plurimū in ædibus hominū recollectioni studentium adhiberetur; at, q̄ ad monasterij formā spectaret, nondū nos ausas fuisset, nā crucē illis præfigere, ne monasteriū hæc esse videretur. Et erat verū. Quantūlibet autē magnum is affectū & beneuolentiā nobis clararet, id tñ ab eo impetrari nō potuit, vt facultatē nobis concederet.

Venit autem domū inspecturus, quæ ei mirificè placuit, plurimam beneuolentiæ nobis ostendit, non tñ eam quam volebamus potestatem faciebat, esto illius concedendæ maiorē iā spē daret. at q̄ litteræ quædam & instrumenta cū Catharina de Thölösa conficienda elaborata parū timebamus vt ipse illam negaret. At Doctor Mácius (est is, qui ille amicus, quem P. Prouincialem Burgis habuisse dixi) illi per litteras hanc commodam explorabat oportunitatem, ad hanc in mentem reducendum, & facultatem impetrandam: ceterum hanc permolestum erat, res nostras isthoc in statu videre. Nam nō quædam

S.
Theresia

Operam

dedi

in domo quam emeramus (tamen ipsa Sacellum priuatum haberet, in quo Domini illius sacrum audiebant) potestatem facere voluit ut sacra nobis celebrarentur. unde diebus festis & Dominicis necesse nos erat foras prodire, ad ipsum vicino in templo audiendum: commodum autem id fuit, quod hoc satis vicinum esset; tamen etiam inde ab eo tempore quo in domum hanc migrauimus, usque dum illa in monasterij formam erigeretur, prope mensis effluerit. Omnes viri docti aiebant, causam illam sufficientem esse ad facultatem dandam; Scipio Archiepiscopus, qui satis est doctus, ipsum etiam videbat. Ad hoc ut aliud cur ea differretur, in causa esse non videretur, quam quod Dominus nos aliquid pati volebat. Ego quidem id satis æquanimiter ferebam, sed erat quædam Monialis, quæ quoties se in plateis videret, ex apprehensione & angore tremiscebat.

Ad hæc in literis & instrumentis consiciendis non parum difficultatis & laboris subijmus: modo enim ei satis erat quod fidei flores offerremus, modo præsentem volebat pecunia venditori satuari, quæ & alijs multis in rebus importunus & molestus nobis exiit. Verum in hoc non tam Archiepiscopus ipse quam Prouisor quidam, qui omne hoc negotium nobis facessuit, culpandus est; quem si tunc temporis Deus non immurasset, numquam rem credo ad exitum condecere potuissemus. Porro quæ multa Catharinam de Tholosa hic pati oportuerit, dici non potest. omnia vero ipsa tam patienter perulit, ut me in admirationem raperet. In rebus autem necessarijs nobis procurandis numquam defatigabatur: Omnè namque quæ in domo instruenda opus habebamus, suppellectilè quam libentissimè subministravit, ut lectos & alia plurima; utpote quæ domum satis habebat instructam, adeo ut eorum quibus opus habebamus, (esto illi ipsa domi suæ non haberet) nihil nobis defuturum videretur. Alij qui monasteria nostra fundarunt, plures quidem quæ ipsa facultates & possessiones eis dederunt, at quæ plures in nostra causa subierit labores, nullus est, ut quæ decuplo plus omnibus laborauit; imò, si liberos non habuisset, dedisset quidquid habere potuisset. Ad eò vero longior hac mora ipsam consiciebat, & rei finem videre tam ardèter cupiebat, ut, quidquid illius gratia faciebat, per exiguum illi videretur.

Ego verò, eum longam hanc tergiversationem vidè, ad Palentini Antistite scripsi, eum rogàs, ut denuò ad Archiepiscopum litteras scribere dignaretur, utpote qui non parum aduersus eum comotus erat: nam quidquid in nos ille admittebat, hic velut sibi factum interpretabatur. Quod verò maximè mirabamur, id erat, quod Archiepiscopus nullam se nobis aliqua in re iniuriam facere crederet. Rogauì ergo

S.
Theres

Oper
N
E

cum, vt rursus ad eum litteras mitteret, eum monens, vt, quod iam de domo nobis prospectum erat, & quidquid is vellent, faceremus, rem ad exitum aliquando conduceret. Palentinus ergo vobis pro eo epistolam, apertam, mihi misit, vt, si illi hæc tradita fuisset, nostras summo periculo exposuissemus, imò perdidissemus. Quæca Doctor Mancius, quo tum Confessario vtebar, & confultore, mihi illi tradi noluit, nam, quamuis benevolentiam & amicitiam per nos n' a spiraret, quædam tamen hinc inde interim discerebat veritates, prout quidem Archiepiscopi natura & conditio erat, satis ad abalienandum erant, vt qui iam tum ob nonnulla, quæ ei inuenerat, ab eo alienior non nihil erat: cum tamen antea summo nosse fuissent amici, mihi verò significauit, quemadmodum per salutem totis nostri mortem, qui prius ad inuicem inimici erant, facti sunt amici; ita vice versa me eos, qui prius amici erant, inimicos inuicem reddidisse. Ad quod ei respondi, hinc eum videre posse, quidnam sciret. Quamquam, quantum possum, colligere, omni qua ratione elaboraram, & curaram, ne hi ab inuicem abalienentur, Quare iterum Palentinum, quàm potui optimis rationibus cogui, vt alias ei litteras per officiosas & benevolentia plenas, non grauetur, ei ob oculos ponens, quantum per hanc rem honorum diuino accederet, incrementum fecit is, quæ ab eo postulat quod certè permultum fuit. Sed ubi vidit, de honore diuino ego hæc sese re mihi gratificari (vt pote qui tam continuò semper est gratificatus (tandem id se facturum recepit; mihi que referat quidquid hætenus in Ordin's gratiam præstitisset, sibi gratias non fuisse, atque has ad Archiepiscopum litteras mittere.

Tandem ergo illæ venere, quæ accedente quoque diligentia doctoris Mancij, Archiepiscopum perpulerunt, vt facultatē optatam concesserit, & per bonum Ferdinandum de Matança (qui summo animi sui gaudio eam attulit) eam nobis denuntiari iussit. Illo die erant Moniales magis desolata, quam fuerant hætenus, & Catharina de Tholosa ita mœrore constata, vt eam consolari non posset; vt eo ipso tempore, quo nos iam recreare & gaudio perfundere Dominus volebat, magis nos affligere voluisse videtur. Quin & ego (quæ semper hætenus bene speraueram,) Superiore nocte aliquo modo experam diffidere. Sit nomen eius laudabile benedictum & super exaltatum in secula.

Burgensis
monasterij
facultas
datur.

Doctori ergo Mancio potestatem fecit, postridie factum apud celebrandi, & Sanctissimum Christi corpus illic collocandi, ergo, primam Deo hostiam obtulit, & Pater Prior monasterij

illi, Ordinis Dominicanorum (cui Ordini, uti & Societati Iesu
 penultimum semper debui) sacrum summum celebravit, idque cum
 organa symphonicorum & citharædorum sua sponte venientium
 blennitate. Omnes amici & fautores nostri maximopere gaude-
 bant, & uniuersi prope eiuſ nobis congratulabantur, utpote qui
 nobis quam maxime compatiabantur, quod tam male nos haberi
 cernerent; & quidquid Archiepiſcopus in nos committebat, tam
 illi in dignum & graue videbatur, ut ſubinde magis ſentirem quod
 de ipſo dici au diebam, quam quod ab ipſo patiebar. Tanta autem
 erat bonæ Catharinæ de Tholoſa, tum omnium Monialium læ-
 nitia, ut mihi ea deuotionem excitaret, Dominoque dicerem: *Quid,*
quæſo ſciſant, hæc ancilla tua aliud, quam tibi ſeruire, & ſe propter reclusas vi-
ditas numquam poſſunt egredi? Vix credat quiſquam, niſi qui re ipſa
 experitur, quantum in hiſce foundationibus tum percipiatur gau-
 dium, cum ita nos reclusas videmus, ut nullus ſæcularium ad nos in-
 greſſi queat, nam quantumuis illi nobis propinqui ſunt & cari, tan-
 tum tamen afferre nobis illi ſolacium & voluptatem non poſſunt,
 quantum percipimus dum ſolas & reclusas nos eſſe videmus. Perin-
 de hic nobiſcum agitur, ac dum piſcibus ſagena è fluuio eduçtis,
 viuere proſus non volentibus, niſi denuo in aquam conijciantur,
 tam animæ in profluentibus. ſponſi ſui aquis viuere aſſuetæ, dum ex
 ipſa eduçtæ rerû mundi huius retia conſpiciantur, verè viuere nequeunt,
 quoad ſi que ſeſe denuo in eaſdem coniectas vident. Hoc autè in o-
 mnibus hiſce ſororibus video, etiã tû per experiẽtiã ſcio, Moniales
 illas, q̄ quoddã ad foras egrediẽdũ quò inter ſæculares verſentur, &
 cũ illis ſæpius agendũ, deſideriũ & pruriturũ ſentient, nõdũ aquã illã
 qua de qua cũ Samaritana muliere Dominus locutus eſt, inueniſſe,
 ac ipſo ſum vultũ ſuũ ab illis abſcõdiſſe, & merito quidẽ, cũ & illis vo-
 lupe nõ ſit cũ illo tractare & cõuerſari. Vereor autè ne duplici ex cau-
 ſa id contingat: nimirũ, aut quod ſtatũ hunc pure propter ipſum ſolũ
 nõ aſſũperint: aut, q̄ poſtquã illũ iã aſſũperere nõ agnoſco quantũ
 ipſe Dominus gratiã, illas ſibi ſeligendo, & ne viro cuiſpiam, qui ſe-
 pe illis vitam, (atque vtinam non & animam) eripiat, ſubijciantur
 liberando, præſtiterit. Anne, õ ſponſe mi, vere homo & Deus, gra-
 tia hæc parui faciẽda eſt: Laudemus ergo eum, cariffimæ, quod no-
 bis hanc fecerit; nec in tam magno Rege & Domino, qui nobis pro-
 pter exiguos quõſdam laborculos, tot quoque delicijs perſuſos, qui-
 que cras finem accipient, regnum quod finem neſcit, præparauit, di-
 landando vniquam deſatigemur. Sit ipſe in perpetuum benedictus.
 Amen.

Clauſtrum
 vita, eſt Re-
 ligioſorum.

Ali-

S.
Theres

Oper

N

Aliquot post fundationem peractam diebus, & Patri Provinciali & mihi vitus est, census annuus, quem Catharina de Thoboldi mihi huic assignarat, in commodis quibusdam e quibus & nobis subboriri, & illi molestia exhiberi possent, obnoxius esse. Maluit proinde Deo fidere, qua occasione retinere, e qua ei quapii inveni sci posset licet molestia, quare tunc ob has res ob alias rationes, cum Capitulo congregata, & annuente P. Provinciali, ea quam nobis Catharina dederat, possessione coram Tabellione publico hanc gratam accepimus, omnesque eiusdem tabulas ei reddidimus, factum inquam poterat secretissime, ne id rescisceret Archiepiscopus, qui velut innotuisset sibi factam esse interpretatus, esto ea omnia in monasterium hoc redunder. quando enim scitur, aliquid monasterium in paupertate & sine censu fundatum esse, non est quod unquam quod passim elemosynae submittantur; verum cum hoc ceterum habere stabilem iam sciat, subesse certe periculum aliquod, ut ad eam subinde ad victum necessaria defutura. Et hoc quidem monasterium post Catharinae mortem aliter erat futurum, occursum tamen praesenti necessitati per duas eiusdem filias, quae hoc ipso anno in lentino Couentu professionem erant emissurae; cum enim haec in terra editura, Palentiae legitima suae portioni renuntiassent, eamque patri addixissent, iussit haec ut eam renuntiationem irritam declararet, & in Burgense monasterium ius suum transferrent. Haec, videlicet quam alia eiusdem filia, quae hoc loco habitum monasticum assumere voluit, attulit, utpote cui mater legitime tum paternae, tum maternae liberam dispositionem reliquit: censui, quem prius ipsa monasterio assignarat aequivalere. Hoc dumtaxat incommodi est, quod huiusmodi rebus, de praesenti frui non liceat: at ipsa semper mihi persuaasi, ut illis nunquam defuturum. Etenim Dominus, qui efficit ut alii in monasterijs, quae in paupertate fundatae sunt, elemosynae accipiant, aut corda hominum excitabat, ut liberaliter huic obsequerentur, aut alia media suggereret, quibus se Moniales sustineant, & sustententur.

Sed quoniam nullum hactenus (vix quidem scio) hoc monasterium fundatum erat, hinc subinde Dominum rogabam, ut, quod in hoc ipsum erigeretur voluisset, etiam Monialibus de rebus & alimentis & alimonia provideret. unde etiam hinc discedere non prius voluisssem, quam aliquam Monialem habitum alimoniae viderem. Cumque quadam vice hac de re cogitarem, & de hoc mihi Dominus: Quid dubitatis iam omnia conserta esse & absoluta sunt, & abire, quibus verbis mihi significauit, nihil necessarium

*Dominus
sancti Ma
vix securam
esse iubet.*

nam vnde ita sollicitudinem omnem deposui, tantamq; fiduciam
 concepi, ac si valde opimum eis censum relinquerem, itaq; quam-
 primum de meo discessu agere cepi: quod iam tum frustra moras hic
 habere mihi videret, & aliud nihil agere, quam in domo hac recrea-
 ti & voluptatem capere (vtpote quæ mihi cum primis placebat) & a-
 liis in locis (esto maiore cum labore) magis utilis esse possem. Porro
 Archiepiscopus & Episcopus Palentinus ex eo tempore egregiè in-
 ter se amicitiam coluerunt. Etenim Archiepiscopus statim singulari
 quodam modo erga nos affici cepit, sacrumq; Religionis habitum
 in Cathacinæ de Tholosa, nec non alij Moniali, quæ hoc mo-
 nasterium ingressa est, contulit. Et hætenus semper fuere aliqui, qui
 benignè nos, & quidem satis laurè, habuere. Nec credo, Dominum
 premitturum, vt sponsa sua cum inopia confliteretur, si modò ipsæ
 locuti debent & obligati ut ei seruiant. Det proinde Maestas il-
 lis propter magnam suam misericordiam & bonitatem, illis ad hoc
 gratiam, Amen.

Visum autem mihi est, hoc loco referre, quomodo Moniales
 Monasterij Abulensis, (quod primum omnium fundatum fuit, cu-
 jusque fundatio a'io in * loco descripta est, non autem in hoc libro) * *In libro*
 quæ in prima sui fundatione Ordinarij obedientiæ subiectæ fuerant, *scilicet vita.*
 sine Ordinis se obedientiæ subiecerint. Quo autè tempore id funda-
 tum est, Abulæ Episcopi agebat Aluatus de Mendosa, qui modò Pa-
 lentinae Sedi præest, qui quædam Abulæ legit, mirificè Moniales fo-
 re & protegit. Cuius autè ei obedientiæ præstaretur, intellexi à Domi-
 no, ita quidem fieri, pro tunc expedire. Et certè satis id postea appa-
 ret, etenim in omnibus, quas exinde ordo passus est, difficultatibus,
 non in alijs plurimis rebus quæ occurrerunt, egregiam certè sem-
 per in eo opem & benevolentiam expertæ sumus: vnde etiam num-
 quam permittit, vt ab alio quopiam Sacerdote visitarentur: atq; adeò
 illud ut hoc in monasterio non fiebat, quam quod ego ab ipso po-
 tui habbam. Hac porro in obedientiâ septemdecim circiter annos (ne-
 que enim exactè memini) mansimus: neq; etiam, vt ea mutaretur, ip-
 si cupiebam. Verum postea cum Abulensi Episcopo Palentinus E-
 piscopus daretur, & ego tum Toleti versarer, dixit mihi Dominus,
 tempore & consentaneum esse, vt Moniales S. Iosephi iam Ordini
 obedientiam redderent: & hoc vt fieret, ipsa procurarem. quia nisi id
 fieret, fore, vt monasteriū hoc quamprimum de vigore & rigore suo
 remitteret. Ego verò, quòd alàs intellexissem, consultum esse eam
 Ordinatio loci præstari, aliquam in hisce verbis contradictionem
 inuicidi rata, nesciebam quid agerem. quare rem Confessario meo,

*Abulensis
 Moniales
 Ordini oba-
 dientiæ præ-
 stare cogum-
 tur.*

S. Matris Teresa Opera. Tit qui

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

qui tum erat qui modo Oxomensis Episcopus agit, & vir tempore doctus est, aperui. Nullam verò hic in eo subesse deditatem aiebat; siquidem tunc temporis prius illud fieri oportuisse, iam verò aliud expedire, (& verè illum censuisse, iam tum multis in rebus ad oculos docuit euentus) ac credere se, monasterio lularius longè ac consultius fore, quòd æquale alijs monasteriis, quàm si solum & exemptum. Vnde Abulam me ire, & hac de re ire iussit. Inueni porro Episcopum ad eò diuersa sentientem, vt modo huc inclinaturus videretur: at eum ei damna nonnulla arbitrem, quæ si secùs fieret, Monialibus possent euenire, ad hæc eorum singulari affectu prosequeretur, rem accuratè secum cepit discutere. Et, quoniam boni est ingenij, & Dominus à parte sua cooperaretur, alias insuper, & quidem prægnantiores, quàm ego artuleram rationes adinuenis, vnde decreuit, quod ab eo postulabam, executione mandare. ac, licet Sacerdotes nonnulli id minimè expedire, eorum obijcerent, nihil tamen apud eum impetrare potuerunt. Requiritur ad hoc Monialium suffragia & consensus: quarum aliquibus vitiis quàm difficile & graue videbatur. at, quoniam me vniuersè diligebant, hinc rationibus, quas apud eas depromebam, acquirere conseruati quòd Episcopum, cui Ordo tantum debebat, & erga quos singulariter afficiebar, iam viderent aliud concessisse, quia non semper habitæ erant. Hæc ratio per multum apud eas potuit, tantum momenti negotium tandem aliquando executioni mandatum, & conclusum est. Etenim omnes re ipsa viderunt, quanto in periculo domus hæc versata fuisset, nisi hoc ita factum esset. Deus sit ille Dominus in æternum, qui tanta cum prouidentia & artu, quidquid ad bonum & salutem ancillarum suarum quocumque modo spectat, procurat. Amen.

Quidquid huc vsque hoc libro continetur, ipsius S. Marthe de Iesu manu scriptum est, in libro, quem de librorum monasteriorum foundationibus conscripsit: qui, vna cum alijs ab eadem manu conscriptis libris, in Bibliotheca Regia Hispaniarum Philippi, in regali S. Laurentij Monasterio Escuriali reperietur. Quod autem deinceps iam sequitur, Matre Anna de Iesu conscriptum est.

S.
Theres

Oper

N
ve

expedit. Maiestas certè illius nobis ipsum satis clarum dedit, ut
ius adminiculo liquidò videremus, nullam nobis aut comoditatem
aut fauorem humanum tunc quidem sperandum: sed, quemadmo-
dum reliqua hæcenus monasteria in sola de diuina eius providentia
fiducia fundata erant, ita & hoc ipsum fundandum: Dominum enim
que singularem eius curam in se sumpturum, magnumq; eius illius
sequium præstitum iri. Tunc porro hoc mihi significatum est, cum
sacra communione surgerem, iamq; tres elapsæ hebdomadæ erant,
ex quo P. Visitator hinc discesserat, omnimodis procurantibus
ad exitum conduceretur. Ego, tamen ea ad eò dubia foret, nec
rationes eam dissuaderent, eam tamen tandem exequi decre-
idq; eo ipso temporis puncto quo à Communione surgebam, No-
tori Beatrici de S. Michaelæ, quæ erat ostiaria, & mecum ad commu-
nionem accesserat, id significavi, dicens, *Certissimò credas, Deum velle
isthoc Granatense monasterium fundetur: quocirca Patrem Fratrem Ioannem
Cruce ad me aduoca, vt ei tanquam Confessariò meo dicam, quidnam volun-
stas illius significarit.*

Cùm ergo P. Ioanni de Cruce, qui meus erat Confessarius, hoc
peruissimè, suauit is, vt Patri Visitatori id indicarem, vt hic quod
mum ad Reu. Vestram scriberet, quò bona illius cum venia & in-
sensu res fieret. Hoc eodem ergo die id constitutum est, sum-
iam quidquid hæc erat necessarium procuratum, magno facili-
nium Patrum & conuentus totius cum gaudio, cognito funda-
nem hanc iam executioni mandandam. Scripsimus proinde ad Reu.
Vestram, & ad Sanctam Matrem nostram Theresam de Iesù, quæ
tuor ab ea Moniales è Castella postulant, quæ hanc fundan-
nem ordirentur, nec non vt ipsa eam auspicaretur; quò dedit
mus eam omnimodis conficiendam. Dedit ergo operam, vt
F. Ioannes de Cruce cùm alio quodam Religioso illuc abiret, ad
omnia ad Moniales conducendas necessaria secum duceret. Quapro-
pteris Veasio Abulam ad S. Matrem nostram Theresam de Iesù
tendit, atque inde nuntium ad Reu. Vestram, quantum Saluati-
tica agebat, destinarunt. Quæ vt litteras illorum conspexit,
postulata concessit, S. Matri nostræ tamen liberam earum quæ
tendas dicebamus, Monialium electionem permittens. Ad
autem Reu. illius duas è domo Abulensi, Matrem videlicet
riam de Christo, quæ quinquennio illic Præpositæ munere
erat, nec non sororem Antoniam de spiritu sancto, quæ de qua-
primis, quæ Discalceatarum habitum in S. Iosephi Abulæ induta
vna fuerat: è Toletana verò, sororem Beatricem de Iesù

item è veteranis Monialibus erat, & S. Matris nostræ neptis. Ilius
 verò Reuerentia huc venire non potuit, quòd ad Burgensem fun-
 dationem, quæ eo ipso tempore instituebatur, inchoandam pro-
 fectam oportebat. & iam à multo tempore illius Reuerentia
 mihi scripserat, se ad Granatensem fundationem non profectu-
 rum, quòd crederet, Deum velle vt ego illam inchoarem. Mihi verò
 proelus impossibile videbatur, vllam sine illius Reuerentia fundatio-
 nem perficere. quocirca diem Conceptioni Deiparæ Matris (quòd
 eo die Moniales sine ipsa Veasium appellerent) quàm maximè sensi
 litteras, quas ipsa mihi miserat, legi, in quibus inter cetera aiebat,
 velle quidè se, ad me non nihil recreandâ, vt huc posset excurrere, sed
 magnum Deum nostrum aliud quid sibi præcepisse; se nihilominus
 terram esse, Granatæ omnia quàm felicissime perfectum iri, Maie-
 statemque illius singulari quòdam modo mihi auxiliatam. quòd
 etiam statim ad oculum videri incepit, vt ex ijs quæ sequuntur ap-
 paret.

Interea dum è Castella Moniales euocatur, P. Viceprouincialis
 Iacobus de Trinitate, Granatam venit, vt, quas in spe habebat com-
 moditates, iam certas & re ipsa haberet, vtque, dum eas iam impetra-
 set, nos inde per litteras euocaret. Multum certè sanctus ille vir la-
 borarit oportet, quo eorum quæ illi oblata erant, re ipsa iam aliquid
 consequeretur, & Archiepiscopi licentiam impetraret. At nulla
 proelus hic apparuit quidquam obtinendi ratio; nihilominus pro ea
 quæ erat sinceritate & bona fiducia, idem Veasium litteras de
 precibus quæ ei offeriebantur commoditatibus mittebat. Ego hæc,
 videbam, eique scribebam, parum hæc sponsones curaret, sed do-
 mum potius aliquam, in quam concederemus, quamprimum nobis
 conduceret, quòd iam tum Moniales è Castella appulissent. Miser
 autem homo discretiabatur & laborabat, quòd ne ad hoc quidem
 oportunitas vlla appareret. Et quamuis Archiepiscopum conueni-
 set, ac duorum ex antiquissimis consiliarijs Ludouici inquam Mer-
 cetti, & Licentiat Lacunæ, operam ad hoc adhibuisset; ijs tamen no-
 lebat, vt illuc veniremus, permittere, quin imò, verbis satis asperis,
 maximo opere nostrum sibi aduentum displicere demonstrabat. Ad-
 debat præterea, quòd dissoluere vellet omnia quæ ibidem erant
 Monialium cænobia; atque adeo incongruum videri nouas tempore
 tam importuno monachas in urbem velle inducere; cum videlicet
 tantam viderent annonæ penuriam, vt ijs ad viuendum necessaria vix
 suppetere; nec nõ alia plura id genus, satis cruda. Vnde Senatores
 illi, qui ea de re agebant, magnopere stomachabantur, videntes nos

missis Vasio litteris, idem eum urgere, vt festinaret, dicitur, quam pro decem Monialibus (cor namq; ventura eramus) paratus esset. Clam tamen hi Patrem iuuebant, atq; operam de decem quidam à Senatoribus ei domum conduceret. Eam vt habuit, primum nos per litteras euocauit, quã quã satis afflictus, quod dicitur, præter hoc, se subsidium non habere cerneret. Nos interea Vasio expectabamus, quã paratissimã, ad minimã illi euocatione & verbum illuc concedere, quò re auspicari possemus. Ita namq; inter fratrem Ioannẽ de Cruce & sorores, quã Vasio in die à decembris tã Ianuarij die aduenerat, conuentu erat. Hac ergo in ipso parandum, ea videlicet hora, qua vespertinam habere orationem solimus, de illis Euangelij verbis qua ad Ioannem, dum baptizaretur, dempro ait, *Sic decet nos implere omnem iustitiam*, meditationem habens. Cumq; valde intra memeri ipsam recollecta essem, & nihil in me quã foundationis huius recordaret, incepti dei epetẽ terribiles quã audire clamores, velut plurimorũ horrendorũ vultuũ, simul in confuso sonitu: vnde mihi statim incidit, & visum est, hunc à se quã strepitũ excitari, indignantibus & fremẽtibus, quã fortẽ tabellariarũ litteris, quibus Granatã euocabamur, itã adesse debebat. Hæc in mente, & cogitante me, ita mox clamores & strepitus, quos ad me increuere, vt viribus defecerim. quocirca in hoc deliquo in hanc Priorissam quã iuxta me erat, inclinans recubui: quã me velle mi & virium defectum pati credens, aliquid quod comedere ferri iubet. Ego verò, signo facto, dixi his minimẽ opus esse, sed dixerent quis ad orbitam pulsaret & admitti peteret. Illi ergo obiectes, viderunt tabellarium qui litteras, quibus vt nos adire nos compararemus, moncbamur habebat.

Matth. 3.

Ex templo verò tã atrox coorta tẽpestas est, vt vniuersa terra & grandine obruenda videretur: tantaq; me occupauit ex improbate quodam infirmitas, vt emori viderer. adeo vt medici, & quos me videbant, nullo modo possibile censerent, vt me valem mitterem: erant namq; dolores quos patiebar inter si illi mi, & rationes supernaturales. hæc autẽ plus mihi addebant animi, & habere cogebant, vt & iumenta, & quidquid ad iter nostrum necessarium erat, adornarentur, quò post tã die nos in viam dare possemus. Erat dies, qui vespertinam qua Tabellarius appulerat, proxime sequens erat Dominicus: quòd autem malum, quo oppressa eram velle esset, hinc sacrum eo die audire non potui: esto chorus cellæ nostris vicinus esset.

Nihilominus die Lunæ sequenti, hora tertia matutina, in

S.
Theres

Oper

N
E

per dedimus, magno omnium quæ nobiscum veniebant, cum gaudio, quod è suo hoc iunere magnum in diuinâ Maiestatem obsequium & gloriam securum arbitrarentur. Satis commodum, per iter, habuimus tempus, tamen viæ, ob superiores imbres, ita essent impeditæ, ut in late æno vix possent emergere. Peruenimus tandem vsq; ad locum cui Dayfontes nomen, Patribus qui nobiscum veniebant (erant P. F. Ioannes de Cruce, & P. F. Petrus de Angelis) & me, interea disquiritibus, quæ nam tandem inuenire ratione possemus, ad fundandam licentiam ab Archiepiscopo impetrandam, ac ne ille in nobis admitte-ndis adeo sese difficile præberet. Ea porro nocte, qua Dayfontes peruenimus, terribilem quemdam tonitruum fragorè audiuius. vna cum ipso decidens fulmen, & in Archiepiscopi palatium illapsum, idq; haud procul à cubiculo in quo ille somnum capiebat: bibliothecæ eius partem corripuit, atq; animalia nonnulla absumpsit. quod adeo ipsum perterrefecit, vt præ pauore & nimia cōsternatione mortuum contraxerit: simul tamen inde (vt ferunt) paulò redditus sit placidior, & erga nos propensior. Ab hominum namq; memoria, tali autem tempore, Granatæ fulmen nemo viderat.

Eodem quoque die is qui P. Vicario domum, in quam ingredi nos oportebat, locarat, fidem non præstitit, & quas Ludouico Mercato, & Licentiato Lacunæ litteras dederat, irritas esse pronuntiauit, dicens, se, cum eas daret, nescisse, eam in monasterij vsum conuertendam: at iam, cum hoc sciret, inde se non emigraturum, vt nec alios multos qui eam inhabitabant, vt nec etiam fecit. Quare nec domini quidem illi, qui secretò nobis patrocinabantur, nec quinquaginta millium aureorum fideiussio, quam offerebant, impetrare ab eo potuerit, vt illam vacuam præstaret. Vt ergo sciuerit nos Granatæ adeo vicinos esse, vt post biduū iam appellere deberemus, quid agerent nesciebant. Vnde Ludouicus Mercatus Annæ de Pegnalo se loquens (quam P. Vicarius rem omnem celarat, nihil penitus ei significando) dixit: Non incōgruum foret, soror, cum Religiosæ iam in itinere sint, te dispicere, num hic in ædibus nostris diuertari possent, quadam illarum parte ijs data, in qua separata sibi viuant, vsque ad unguem aliquem inueniant, in quæ concedant. Illa verò, quæ iam ab hinc annis aliquot oratorio suo domestico non egrediebatur, viduitatis suæ dies in luctu transigens, nec nō filia suæ quam vnicam habuerat, orbitatem identidem deplorans: his auditis, statim recreata, & velut sibi reddi cepit (vti quidem ipsamet postea nobis retulit) & magna cum festinatione domum suam instruere, & quidquid ad exemplum nostrumq; vsu & habitatione necessariū erat præparare: & qui-

& quidem satis commodè & bene, esto angustè, quod ardes vicinas
que angustas habebat.

In festo SS. Fabiani & Sebastiani, hora tertia matutina Grati-
tam ingressi sumus: vt enim secreto & clam ingrederemur, tunc
hora ingredi oportuit. Inuenimus autem sanctam illam mulierem
in porta plateæ, vbi nos magna pietatis ostensione & lacrymis ex-
pit. Nos quoque eas à parte nostra fudimus, cantantes *Te Domine
damus*, maximopere gauisæ, quod templum, & omnes eius partes
vestibulo tam licitè accomodata videremus: quamquam, non
Archiepiscopi licentia nondum impetrata esset, ipsum occludi po-
rij, quin etiam Patres qui illic cum P. Vicario aderant, rogati, ne de
campana pullanda, neue de sacro tam palam, quam in occulto co-
brando agerent, quoadusque Archiepiscopi beneplacitum obe-
nuissemus; nam Deo dante, sperabam id propediem nobis cense-
sum iri.

*Granatensis
l. n. c. 116
si à 14.*

Quare nuntium ei misi, qui nostri eum aduentus certiora
ceret, eum rogans, vt ad nos excurreret, suam nobis benedictionem
daturus, & sanctissimum Altaris Sacramentum in altari collocan-
rus: quia, quamuis dies festus esset, de creueramus sacrum non ad-
re, vsque dum Reu. ipsius Dominatio id constituisset. Is vero, magis
cum amoris significatione, felicem nobis est aduentum gratulans
ob eumq; se mirum in modum gaudere significauit, & cupere, vt
set surgere, ad primum apud nos sacrum dicendum; at, quia
male valebat, suum se Prouisorem mittere qui ipsum celebraret,
faceret quidquid ipsa vellem. Vnde cum Prouisor, eodem illo
hora septima venisset, eum, vt sacrum celebraret, nosque omnes
era communionem reficeret, simul etiam Sanctissimum altaris Sa-
cramentum suis manibus inferret, illatumq; apud nos reliqueret,
gauri, quod ipse mox magna cum sollemnitate præstitit.

Aderant duo illi Confessarij in templo nostro, nec non
hominum aliorum multitudo, mirum vt esset illos tam cito id
re potuisse: nam octaua dici eiusdem qua appuleramus, hora
sanctissimum Sacramentum constitutum erat, & plurima illic
celebrabantur. Vniuersa ciuitas tam confertim confluebat, per
ac si indulgentia iubilæaris apud nos lucranda fuisset. & communi
omnium vox audiebatur esse nos sanctas, & urbem suam à Deo
in illam inducendo, visitatam esse. Hoc eodem die Dom. Ludovicus
Mercatus, & Licentiatus Lacuna Archiepiscopus, qui è turbam
quam ob fulmen duabus ante noctibus prolapsum contra re-
le valebat, visitatum abire. Inuenerunt autem eum ob nocturnam

mentem stomachantem, & multa indignantis animi verba prolo-
quentem. Vnde petebant, si tam molestum Dominationi ipsius esset,
quod illuc venissemus, cur facultatem concessisset: etenim iam mo-
nasterium constitutum esse. Quibus ille, Aliter facere non potui,
suis magnam in hoc naturam meam vim intuli: nam aquis oculis nul-
las postquam Moniales aspicerem. At licet admiserim, nihil illis dare de-
ceat, nam ne quidem eas quae meae sunt curae concedere sustenta-
re possum. Vnde & verbis, & facto ipso paupertate nostra frui ca-
mus. Nam licet Anna de Pegnaloza elemosynam nobis confer-
ret, erat tamen ea satis exigua: ab alijs vero ne obolus quidem sub-
ministrabatur, quod illius in aedibus hos agere viderent: ad quam quod
an multi assidue pauperes consuebant, & ipsa omnibus prope mo-
nasterijs & nosocomijs civitatis illius beneficia dabat, hinc putabant,
nobis apud illam hospitantibus nihil deesse posse: vnde tali eum
proprio illic conflictavimus, ut saepe sustentare nos non potuissemus
eod, quod Domina illa contributebat, nisi nostri nobis Patres
Dilecti iam inde a suo conuentu a Martyribus denominato,
satis de panem & pisces submisissent: esto & ipsis vix sufficeret,
quod annus satis fasset sterilis, & maxima per Beticam esset annona
caris. Quoad lectum tam parum nobis prospectum erat, ut culcitras
pauperes non haberemus, quam per viam habuissemus, quae erant tam
paucae, ut tantum duae aut tres in ijs dormire possent. vnde alterna-
tim super stercas quae in choro erant, potissima pars dormitum iba-
tur. Et erat hoc nobis ita suave & gratum, ut, quod eo frueremur in-
commodo, necessitatem qua premebamur, nulli hominum appetire-
mus, imò eam tegere & occultare (maxime apud Dominam illam:
nequam illi molestiam inferremus) omnimodis conaremur. Ipsa ve-
ro quod nos ita contentas & gaudentes videret, nosque ut san-
ctas & penitentis sectatrices sibi imaginaretur, non reflectebat
nam pluribus opus haberemus, quam quas ipsa nobis attri-
buerat.

Tali in statu potissimum temporis, quae in aedibus illius diuer-
sitate sumus, quod septimestre fuit, partem transegimus. Toto ve-
ro eo tempore, iam inde a primo die, quo huc appulimus, multi viri
graves, & ex omnibus Religiosis Ordinibus plurimi nos inuiserunt:
qui de nulla re alia loquebantur, quam quanta foret remeritas, nos
illam monasteria tanta in paupertate, & adeo sine omni subsidio
humanae fundamenti auspiciari velle. Quibus respondebamus,
eo magis nos diuinis subsidijs gaudere & frui, & quod iam se-
ptis diuinam pro nobis sollicitudinem expertae essemus, & pro-
videntis

S. Mariae Theresae Opera.

Yuu

uidentis

*Eius pau-
peritas*

S.
Theres

Oper

N. V.

videntia eius periculum in varijs conuentuum nostrorum fundationibus fecissemus, minime nos taliter ea fundare inceptis, nisi non desiderare, vt nullus alio quam isthomo modo erigeretur, namque nos vt securiorem & certiore reputare. Quare pluribus auditis, & quod ita latas nos & contentas in tanta claustra viderent: nam, vt claustrum & claustrum nostri ueritate munitur, licet eramus. vnde etiam ipse Ludouicus Mercatus, qui in domo habitabat, numquam nos sine velo conspexit, & nos aliquo e signo vultus potuit dignoscere. In quocumque non faciebamus, quam semper facere soliti sumus, sed quod in vrbis rarum id esset, hinc mirum id illis & singulari batur.

Plures, & quidem omnis generis, ad nos veniebant, rogantes in ordinem & ad habitum admitti, & cum plusquam ducentis quibus ipsam pererent, ne vnam quidem dignam & aptam haberemus, quam iuxta prescriptum constitutionum nostrarum potest admittere. Hinc plurimis illarum de hac re loqui querebamus, alias vero differebamus, dicentes necesse esse, potius illarum nostrum & formam viuendi nosse, nosque interea hinc illinc & vocationis ipsarum periculum facere, denique, vbi aliam domum aliam inueniremus, pluribus quam iam eramus, attendendis locum non esse. Illam quidem diligentissime quaerebamus, sed qua quadraret nec venalem, nec locabilem, aliquam potest poteramus.

Eram ipsa tunc aliquo modo anxia, quod tam parum Granatensi populo viderem venire subsidij: quoties autem hoc cogitabam, audire mihi videbar, ab aliquo illa Redemptoris verba mihi oggeri, *Quando vos nisi predicare sine saculo & calceis, aliquid defuit vobis?* Et anima mea mihi respondebat, *Minime id quod magis cum fiducia, maiestatem eius quam abundantissime noscitis in spiritualibus, cum temporalibus prospecturam. Interea concionibus & concionibus abundabamus, celeberrimis quibusque Sacramentibus & predicacionibus suam hic operam, etiam plerumque rogatis, offerentibus. Volupe autem illis erat, nostras confessiones accipere, nostrumque viuendi institutum nosse, itaque interior illa & securitas, quam a Deo mihi datam fuisse dixi, quod nihil vniuersis esset defuturum, quotidie magis & magis adaugebatur: quare modum liquet ex eo quod mihi statim atque huc veni, contigit magna quadam cum grauitate, vel particularitate, interiis versibus mihi audire vasa suum, *Scapulis suis obumbrabit tibi & sub pennis eius sperabis.**

Psal. 90.

Confessarium meum, (qui erat P. F. Ioannes de Cruce, & P. Ioannes Baptista Ribera Societatis Iesu, quocum omnia quae mihi tum in confessione, tum extra illam occurrerent, communicabam) rei huius temporis reddidi: Viriq; autem visum est, hoc veluti signum & pignus à Deo factum esse, è quo colligeremus, fundationem hanc feliciter cōfectū, quemadmodum iam ab hinc quatuor annis (tot enim effluxere) cōfecta est. Sit nomen eius benedictum. nam, ut mihi affirmarunt Moniales quae ad hanc fundationem aspiciendam venire, numquam in vita sua Maiorem Maiestatem ipsius sibi visum habuisse praesentem, & communicationem in cōmuniorem, quam toto illo tempore.

Sacris id apparuit in profectu spirituali, quem & ipse indies in se sentiebat, & quem (ut alij referebant) suo in alijs vrbis huius Monialium monasterijs exemplo causabat. Etenim è Praeside Dom. Petri Castello intellexi, maximam ab eo tempore, quo ipsa huc venimus, in illis (Monialium inquam aliorum Ordinum, quales Granatae plantae sunt) mutationem apparuisse. Ad alias, quas Dominus nobis (ut dixi) praestitit gratias, accedebat & illa maxima, quod Dominum nostrum Iesum Christum in Sanctissimo Altaris Sacramento personaliter nobis iam adesse sentiremus, adeo ut praesentiam eius corporalem etiam visibiliter sentire videremur. Et erat hoc adeo generale & ordinatum, ut de eo saepe inter nos ipsas ageremus, dicentes, numquam alibi tales in nobis effectus Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum esse operatum, quales hac in vrbe: nam iam inde à primo quo illuc id illarum est momento hanc nobis consolationem & gaudium attulit, quae in nonnullis etiam vsque nunc durat, esto non tam sensibiliter, atque in primis septem illis men-

Illis autem exactis, tandem domum pretio locabilem inuenimus, in quam nos R. V. (quae tunc Baësa expresse ad commoditatem nostris prospiciendum venerat) quam occultissimè; domino eodem officio, (quod eam inquilinus, qui eam incolebat, vacuam reddiderat) traduxit. Nulla autem alia praeter hanc haberi tunc poterat: vsque dum decem post menses, Dominus illustres quasdam ex civitate virgines serio permovere cepit, ut, Confessariorum operum adiuuante, esto sine parentum & consanguineorum facultate, (etenim hi permittere noluerunt, ut tam asperum Ordinem ingrederentur) secretò habitum nostrum assumerent.

Ergo paucorum dierum intervallo, sex virginibus magna cum solennitate, sed non sine magna consanguineorum turbatione, & civitatis totius

Vuu 2

oblo-

Ven. Sacra-
menti esse-
tus.

S.
Theres

Opera

N. V.

oblocutione habitum dedimus. Etenim terribile quid illa & laboriosum videbatur, nostri Ordinis vestem assumere: vnde multo potius intelleximus) suas sollicitè admodum filias vt custodirent allaborantem nam primæ quam recepimus (est hæc soror Maria Anna de leio) mater & mater nõ multo post, quàm ingressa est, demortui sunt. Illa sum erat in vulgus, ipsos præ tristitia & dolore exspirasse. Vixit numquam ipsa tristitiam aut penitentiam aliquam præcussisse, tanta est, quòd esset ingressa, sed summum quoddam gaudium & ex Deum gratitudinem ob singularem sibi collatam gratiam, quòd nostram esset Ordinem vocata. quod satis tum in ipsa, tum omnino quæ ingressæ sunt, quin & in reliquis quæ postea sunt admittæ, apparuit. Quæ cum ad votorum professionem admittæ essent, illa attulere dotibus, domum emere procurauimus: & tamen de paruarum emptione iam conuenissemus, vt etiam tabulæ & instrumenta confecta essent, nullius tamen emptio exitum felicem habuit: ad usq; tandem Ducis Sessani domum capere decreuimus. Licet tamen in illa emenda plurimæ difficultates apparerent, adeo vt illud nobis videretur huc nos propendere (quod & omnes qui ad hoc consuebant) tamen, quòd Granatæ ea conuenientior, & melior loco nulla esset, de illa emenda agere constitui. eò quòd foras, ut mihi à secretis est, (quam, quòd R. V. facile visua sit, a quarumdam hæc scripta sunt, hic non nomino) iam abhinc biennio & tertio mihi asserauerit, Dominum tertio sibi dixisse, in illa ducis domo Conuentum tandem stabiliendum. Tamen tunc cum certitudine id ipsa intellexerat, nihil vt ipsum impedire & subuertere posset. vnde etiam iam ita factum est, vti Reu. Vestra nouit, & in illa iam habitamus.

* * *

ANNA DE